

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1904

Ny följd * VII årg.

Häft. 16

DAGNY

TIDSKRIFT FÖR SOCIALA OCH LITTERÄRA INTRESSEN

UTGIFVEN AF

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

REDAKTÖR: LOTTEN DAHLGREN

INNEHÅLL:

DOKTOR ELLEN SANDELIN: Röda Korset.
C. F—D: Ögonblicksbilder från Düsseldorf.
ANNA KNUTSON: Sägner. III, Sagan om lommen.
Barnmorskornas utbildning.
Föreningsmeddelande.
Från skilda håll: »De finska kvinnornas politiska rösträtt».

Sårbehandling.

Till att göra sjuka och inflammerade sår rena och friska är Fil. Dr. P. Håkansson's Salubrin det pålitligaste medel. Icke endast vid ligg-sår, lupus- och tuberkelsår brännsår m. fl. sårnader, utan afven vid många fall af har vid Salubrinbehandling åstadkommits botande. — Eburu med hvarje flaska Salubrin åtföljer beskrifning om Salubrins utspädning och användning, bör man tydligen, allra mest vid svårare fall, icke underlåta att af läkare förskaffa sig speciella föreskrifter. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikkatet. Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Specieri- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

Klagomål öfver svårighet att få köpa verkligt god Ättika har föranlett Liljeholmens Vinfabrik att från 1901 tillhandahålla sin, sedan många år för god smak och fin arom kända Ättiksprit, på förseglade flaskor försedda med fabrikkens etikett och spädningstabell.

OBS! Flaskans form och etiketten.

M:me Suzann's

Hattar

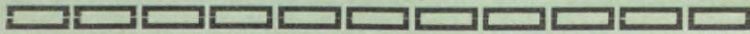
å kr. 12.—, 15.—, 20.—, 23.—, 25.—

och högre priser.

Engelska Hösthattar

från kr. 4.25 pr st.

A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

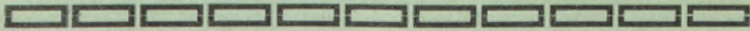

Aktiebolaget Nordiska Kompaniet.

Textilafdelning, Thyra Grafström.

Färdiga och påbörjade **Broderier** på siden-, kläde-, lärft- och yllestramalj, passande för Dukar, Portiärer, Mattor, Kuddar, Serveringsdukar m. m. Mönster uthyras. Rekvisitioner från landsorten ombesörjas pr omgående.

Obs! Ändrad adress: Regeringsgatan 5.

För kapitalister, särskildt fruntimmer, har det länge varit ett önskningsmål att kunna öfverlämna värden af sina värdepapper och skötseln af sina affärer åt någon person eller institution, som med absolut säkerhet förenade punktlighet och noggrannhet i utförandet af det anförtrodda uppdraget äfvensom prisbillighet. En sådan institution är

Stockholms Enskilda Banks Notariatafdelning (Lilla Nygatan 27, expeditionstid 10—4),

som under garanti af **Stockholms Enskilda Bank** åtager sig vård och förvaltning af enskilda personers och kassors värdepapper.

Exempel 1. Om en person hos Notariatafdelningen deponerar obligationer, inkassarar Notariatafdelningen vid förfallotiderna kuponger och tillhandahåller deponenten influtna medel. Vidare efterser Notariatafdelningen utlottningar af obligationer och underrättar deponenten i god tid, ifall en denne tillhörig obligation blifvit utlottad, samt lämnar förslag till ny **placering** af det ledigblifna kapitalet.

Exempel 2. Om inteckningar deponeras hos Notariatafdelningen, underrättar Notariatafdelningen gäldenären därom att räntorna å inteckningarna skola till afdelningen inbetalas, hvarefter de medel, som inflyta, till deponenten redovisas. Vidare tillser Notariatafdelningen att inteckningarna blifva i vederbörlig tid förnyade. Om en hos afdelningen deponerad inteckning genom underlåten förnyelse skulle förfalla, ersätter **Stockholms Enskilda Bank** därigenom uppkommen skada.

Förvaringsafgift: 50 öre för år pr 1,000 kronor af depositionens värde, dock ej under två kronor.

Nytt i bokhandeln!

Från **Evang. Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition** hafva i dagarna utkommit och finnas att tillgå hos alla bokhandlare:

Morgonväkter af Dr *J. R. Macduff*.
Dagliga betraktelser under en månad. Häft. 50 öre, kart. 75 öre, klotb. 1: 25.

Frid och kraft från korset. Några vittnesbörd af Komminister *B. Wadström*. Häft. 1 kr., kart. 1: 25.

From och fri. Sanningsord för tappra ynglingar. En följeslagare genom lifvet. Af *E. Pfennigsdorf*. Öfversatt och delvis bearbetad af Hofpredikanten *Adolf Johansson*. Häft. 1: 25, inb. 1: 50.

Sverige och hednamissionen under 19:e seklet af Professor *A. Kolmodin*. Med illustrationer. Särtryck ur *De Protestantiska Missionernas Historia*. Häft. 1 kr.

Missionsbibliotek för folket, XXI: Pandita Ramabai. Hennes lifs historia af *Helen S. Dyer*. Med porträtt. Förord af Professor *A. Kolmodin*. Häft. 75 öre.

Prosten Lars Rosengrens lif och verksamhet. Spridda drag samlade af Komminister *C. A. Tollin*. Häft. 75 öre, inb. 1: 25.

Tvillingsyskonen. En berättelse för ung och gammal af *Margareta Lenk*. Häft. 1: 60, kart. 2 kr.

Guld och rökelse. En sann berättelse af *M. G. Pearse*. Öfversättning af *E. W—n*. Häft. 40 öre.

Ett tungt arbete. Berättelse för ung och gammal af *A. Vollmar*. Häft. 40 öre.

Aug. Magnusson

44, 46 & 48 Vesterlånggatan 44, 46 & 48

31 & 33 Stora Nygatan 31 & 33

(ingång endast från Vesterlånggatan)

STOCKHOLM

Min nya Afdelning

för

Hvita varor

erbjuder odisputabelt största urval af:

Duktyger, Handdukar, Linnelärfster
och alla slags **Hvita Väfnader.**

Almedals, Norrköpings (Tuppen) och
Gamlestadens samtliga Väfnader
ständigt på lager till *fabrikpris.*

Då helt stycke tages lämnas *extra rabatt.*

All slags Sinnesömnad och Märkning
utföres *omsorgsfullt* å egna Atelierer.

För **Utstyrslar** ovilkorligen bäst och billigast.

Solida varor. Största urval.

Billigaste priser.

Aug. Magnusson,

STOCKHOLM.

Röda Korset.

Föredrag hållet på den konsert, som den 29 april 1904 ägde rum å Musikaliska Akademien under beskydd af DD. KK. HH. Hertigen och Hertiginnan af Vestergötland till förmån för Röda Korsets Damkomités verksamhet.

Den 24:e juni 1853 utkämpades vid byn Solferino, belägen söder om Gardasjön i norra Italien, en strid mellan fransmän och italienare å ena samt österrikare å andra sidan. Uti striden deltog 150,000 af de allierade och 160,000 af de österrikiska trupperna. När österrikarne slutligen efter ett tappert motstånd måste draga sina trupper tillbaka, var det med en förlust af 13,000 sårade och dödade samt 9,000 saknade. De allierades förluster voro föga mindre, i det de sårades och dödades antal uppgick till 14,000 och de saknades till 3,000. Drabbningen var ock en af de blodigaste och mest mördande världshistorien känner.

Det var af en högre makt bestämdt att slaget vid Solferino, utom sin rent politiska betydelse, skulle få en helt annan för hela mänskligheten gagnande, och därför erhålla vidt omfattande följder. Det gaf nämligen uppslag till bildandet af föreningen *Röda Korset*, denna förening, om hvilken det heter i en af de bulletiner, som utfärdats af den internationella Röda Korskomitén i Genève: »Hela Europa är uppställt under Röda Korsets banér». Komitén hoppas att sammanföra jordens alla civiliserade nationer under dess fredliga och mäktiga fana. Hvarest än människor strida och fördärfva hvarandra, hvarest än krigets låga tändes och krigsdån höres, vilja vi plantera det hvita banér, som bär hjälpens välsignade tecken. I Asien är det redan rest. Det svajar i Sibirien, på kinesiska gränsen, i Turkestan, i Algeriet och Egypten. En komité är bildad i Batava. 1886 accepterade Japan Genève-konventionen, och då kriget utbröt mellan China och Japan utfärdade den japanske krigsministern en dagordning, uti hvilken soldaterna påminnas om konventionens innebörd.

Vid den franska hären vid Solferino befann sig nämligen en schweizare, *Henri Dunant*, som ditkommit för att studera huru den militära sjukvården var ordnad. Denne man hade redan flere år tillbaka varit upptagen af tanken på att reformera den, emedan den lämnade så mycket öfrigt att önska. *Henri Dunant*, som själf frivilligt deltog uti arbetet med de sårade och fallna på Solferinos blodiga slagfält, fick nu på nära håll bevittna hur ytterst bristfälligt den hjälp var, som fanns att tillgå. Det var stor brist på förbandsartiklar, fältlasaretten och ambulanserna voro ytterst illa utrustade, och dessutom var sjukvårdspersonalen hvarken talrik nog eller tillräckligt inöfvad för sitt kall.

De upprörande, fasansfulla scener, han fick bevittna just vid detta tillfälle, inristades outplånligt uti hans för nästans lidande varmt ömmande hjärta. De intryck, han medtog från Solferinos slagfält, nedskref han efter sin hemkomst uti en bok, som han kallade »*Un Souvenir de Solferino*». Uti denna bok skildrar han på ett värtaligt, gripande sätt tillståndet på slagfältet sedan striden upphört, hur de döda blefvo liggande dagar utan att blifva begrafna, hur de sårade fingo ligga där de fallit utan att man var i stånd att med bästa vilja i världen kunna bispringa dem och att därför många dogo, emedan de antingen ej alls fingo hjälp eller af brist på hjälp i rättan tid. Det lyckades *Dunant* att för sina reformidéer med afseende på den militära sjukvården i fält, intressera några varmhjärtade, högsinte och begåfvade landsmän, nämligen *monsieur Gustave Moynier*, *dr Louis Appia* och *general Dufour*. Tillsammans med dessa förelade han den 3 febr. 1863 för *Société d'utilité publique* i Genève ett förslag om att bilda en förening med uppgift att lämna frivillig hjälp åt sårade och sjuka soldater i krigstid. Förslaget omfattades af detta sällskap med största intresse och man beslöt att söka förverkliga den sålunda utkastade planen.

De bemödanden, som gjordes härför dels af *Dunant* och dels af en för detta ändamål tillsatt komité resulterade uti, att den 24 oktober 1863 församlades uti Genève en internationell konferens, där bland andra makter äfven Sverige-Norge mötte med delegerade. På denna konferens enades man om en traktat, hvars hufvudsakliga innehåll var följande:

1) Nationalföreningar skulle bildas i alla länder med uppgift att medverka vid sjukvården i fält. Nationalföreningarna fingo för öfrigt full frihet med afseende på sättet för deras organisation.

2) Det skulle åligga nationalföreningarna att i fredstid samla förråd af sjukvårdsartiklar och att i krigstid ombesörja dessas öfverförande till krigsskådeplatsen. Vidare skulle de låta utbilda sjukvårdare och sjuksköterskor.

3) Nationalföreningarna uppmanades att i sina respektive länder bilda lokalföreningar.

4) I krigstider skulle nationalföreningarna understödja de krigförande nationalföreningarna på allt sätt, med penningar, sjukvårdsartiklar och genom att söka organisera frivilliga sjukvårdskårer samt anordna lokaler för de sårades mottagande.

5) Nationalföreningarna ålades att sätta sig i förbindelse med sina respektive regeringar för att förskaffa sig deras erkännande.

6) Ett gemensamt märke, en hvit bindel med ett rött kors, skulle bäras af alla föreningarna.

Man beslöt vidare på konferensen, att det skulle finnas i Genève en permanent internationell komité med uppgift att förmedla förbindelsen mellan de olika nationalföreningarna samt att en nationalförening skulle vara erkänd af sitt lands regering för att kunna upptagas till medlem af den internationella föreningen Röda Korset. Den ofvannämnda internationella komiténs första åtgärd bestod uti att söka förmå de europeiska regeringarna att ena sig om ett internationellt förslag, som skulle tillförsäkra neutralitet åt ambulanser och fältlasarett, åt sårade och sjuka soldater, åt de personer som tillhörde den militära sjukvårdspersonalen eller som taga vård om sårade soldater samt åt sjukvårds- och förbandsartiklar.

Det schweiziska edsförbundet utfärdade den 6 juni 1864 inbjudan till en internationell konferens. Den 8 augusti samma år församlades också en dylik konferens i Genève; 16 regeringar representerades officiellt, bland dem Sverige-Norge. På denna antogs en traktat, d. s. k. *Genève-konventionen*, som innehöll, utom de ofvan nämnda neutralitetsbestämmelserna, att sårade och sjuka soldater skulle vårdas utan afseende på nationalitet och att dens hus, uti hvilket sårade soldater befunno sig, skulle anses neutralt samt att ett gemensamt igenkänningstecken, en hvit flagga med ett rött kors, skulle svaja öfver ambulanser och fältlasarett. Dock skulle vederbörande nationsflagga vara hissad bredvid densamma. I och med Genève-konventionens ratificerande af de europeiska makterna var Dunants ädla lifsverk fullbordadt.

Sällan eller aldrig har det väl förunnats en människa att utföra en större, mänskligheten mer gagnande lifsgärning, än Henri Dunant, då på hans initiativ föreningen Röda Korset bildades. En förening grundad på ädlare, högsintare, af barmhärtighet till den lidande mänskligheten mer genomandad idé än den som låg till grund för den nya föreningen, gifves det väl näppeligen.

Sverige-Norge lät sig representeras, som ofvan nämnts, både vid konferensen den 24 oktober 1863 och vid konferensen den 8 augusti 1864: det blef ock en af de första makter, som anslöto sig till Genève-konventionen, i det svensk-norska regeringen den 13 dec. 1864 undertecknade denna.

Samtidigt härmed bildades uti Sverige »Föreningen för frivillig vård af sårade och sjuka i fält», och några år senare af friherrinnan Adlersparre och fru Olivecrona en under denna sorterande förening, den s. k. »Damkomitén i föreningen för frivillig vård af sjuka och sårade i fält», som 1876 erhöll stadgar.

Redan innan damkomitén bildades hade änkedrottning Josefina visat intresse för den nya föreningen, och på hennes initiativ började hennes närmaste omgifning att tillverka och samla förbandsartiklar. De bägge föreningarna ändrade i likhet med andra länders motsvarande föreningar 1886 sina namn till Svenska föreningen Röda Korset och Röda Korsets Damkomité.

Svenska föreningen Röda Korset, som bildades under beskydd af dåvarande hertigen af Östergötland sedermera konung Oscar den II, som blef dess förste ordförande och som ordnade föreningens verksamhet, omfattades med mycket intresse uti vårt land.

Under 1870—1871 års krig kunde således Röda Korset afsända till krigsskådeplatsen 15,000 kr. ur egen kassa samt 130,000 kr., som på dess initiativ hopsamlats. Dessutom utsändes 4 läkare till kriget.

Under rysk-turkiska kriget sändes penningar, afsedda dels för de sårades och sjukas vård och dels för att lindra nöden bland de flyktingar, som flytt in till Konstantinopel. Röda Korset sände vidare till turkisk-grekiska kriget en läkare och två sjuksköterskor och till Boerkriget en läkare. Möjlighet finnes för att genom dess försorg en läkare kommer att utsändas till det nu pågående kriget mellan Japan och Ryssland *).

*) Doktor Josef Hammer afreste i juni detta år öfver Amerika till Japan. Han är den ende europeiske läkare, som fått tillträde till Japanska armén.

Röda Korset har vidare ej försummat plikten att låta utbilda sjuksköterskor såväl teoretiskt som praktiskt; dessa hafva fått och få sin första utbildning vid Sabbatsbergs sjukhus och vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Samaritkurser hafva hållits i så stor omfattning, att det i närvarande stund finnes i vårt land omkring 20,000 samariter.

Svenska föreningen Röda Korset har haft och har i sin Damkomité en trogen och god medarbetare. Denna förening började visserligen sitt arbete i mycket ringa skala, men den har småningom vuxit ut och vidgat fältet för sin verksamhet, därigenom ernående en större betydelse. Det behöfves i sanning kärlek till saken och tro på densamme för att kunna hålla intresset uppe under de små och trånga förhållanden, som Damkomitén arbetat under, men denna kärlek, denna tro har städse besjälat Damkomiténs stiftarinnor och styrelseledamöter under de gångna åren och i närvarande stund. ■

Ordförande är fru Lotten Edholm, f. von Heijne, som dessförinnan var Damkomiténs sekreterare. Fru Edholm har dessutom varit medlem af Röda Korset sedan 1865 och är alltså en af de första svenska kvinnor, som ägnade sitt intresse åt Röda Korsets idé.

Vice ordförande är generalskan Martina Björnstjerna; sekreterare fru M. von Heijne; bitr. sekreterare öfverstinnan Hedda Munthe, kassa- och förrådsförvaltare fröken Agnes Fröman; bitr. kassa- och förrådsförvaltare friherrinnan Sigrid Lowisin.

Öfriga styrelseledamöter äro: generalskan Abelin, professorskan Björnström, generalskan Geijer, generalskan Rudbeck, fru Odelberg, fröken E. von Baumgarten.

Damkomitén började med att förfärdiga förbandsartiklar af linne, skänkt af de kungliga och af andra personer; sedermera inköptes för frivilliga penninggåfvor nytt material till förbandsartiklar och på så sätt samlade man småningom förråd af sådana.

Damkomitén utsände hela sitt linneförråd under 1870—1871 års krig till krigsskådeplatsen, äfvenså 1877 under rysk-turkiska kriget samt 1897 under det grekisk-turkiska kriget.

1893 bildades i Landskrona den s. k. sydsvenska filialen af fru Anna Norrman och 1895 en annan filial, nämligen i Karlskrona af friherrinnan M. von Otter. Till dessa afsändes de första modellsamlingarne af förbandsartiklar. — 1899 öfverlämnades en dylik till H. K. H. kronprinsessan Louise af Danmark.

Damkomitén har emellertid ej inskränkt sin verksamhet härtill. Då Röda Korsets sköterskor insände till Röda Korsets verkställande utskott en anhållan om bistånd till att få ett hem upprättadt, var det till Damkomitén som utskottet vände sig med begäran om dennas utlåtande. Damkomiténs medlemmar omfattade saken med det största intresse och beslöto att söka insamla penningar i ändamål att få i stånd ett hem för sköterskor och sköterske-elever. Den summa man tänkt vara erforderlig härför, nämligen 20,000, kr. lyckades man erhålla, och samma år eller år 1891 öppnades och invigdes ett sådant hem i Mästersamuelsgatan 60. Föreståndarinna blef fröken Elisabeth Holmgren som 1892, sedan hon på grund af sjukdom måst lämna platsen, efterträddes af fröken Fanny von Otter, som ännu innehar samma befattning.

Det sålunda bildade hemmet blef emellertid under årens lopp allt för litet, så att en utvidgning af detsamma visade sig som en tvingande nödvändighet. Likaså framstod nödvändigheten af att få till stånd en sjukafdelning, där sköterskorna kunde få vidare utbildning för sitt yrke. Nu var det åter Damkomitén, som tog initiativet att insamla de för denna utvidgning nödvändiga penningmedlen.

Ej mindre än 40,000 kr. insamlades. 1901 invigdes det nya hemmet med dess sjukafdelning i eget, för en summa af 215,000 kr., inköpt hus, 66 Kammakaregatan. Sjukafdelningen har sedermera utvidgats ytterligare, så att den nu är dubbelt så stor som då den öppnades (15 å 20 bäddar). Från och med 1902 inträdde en vändpunkt uti Damkomiténs tillvaro genom den förändrade och utvidgade arbetsplan, som då antogs. Man beslöt nämligen att tillverka förbandsartiklar i större skala än förut, enär man insåg, att det förråd som fanns var allt för litet, allt för otillräckligt, i den händelse att krigstider skulle inträda hos oss. För att mäktat ett ökadtt arbete måste emellertid en omorganisation äga rum; det gälde att öka medlemsantalet i Stockholm och att söka intressera landets öfriga kvinnor för saken. Man beslöt vidare att ordna arbetet så, att vissa arbetsdagar bestämdes och förlades dessa dels till våren och dels till hösten.

I Stockholm uppgår numera medlemsantalet uti Damkomitén efter dess nya omorganisation till 200 (var förut 30), och arbete dessa i 6 grupper. De artiklar som härunder tillverkas äro afsedda dels som modellsamlingar till lokalkomitéerna och dels för hufvudstadens depôt (som numera finnes i öfverståthållarhuset).

Materialet till dessa artiklar inköpas genom penningemedel, som lämnas dels af Röda Korsets verkställande utskott och dels skänkes af personer, intresserade för saken.

Lokalkomitéerna, hvilkas antal i närvarande stund uppgår till ej mindre än 42, hafva till uppgift att förfärdiga och inköpa förbands- och sjukvårdsartiklar, hvilka skola förvaras på ort och ställe, samt att insamla penningar. Härigenom får man depöter på skilda ställen i landet. Utom de nämnda lokalkomitéerna finnas i landsorten 5 smärre depöter, som endast innehålla förbandsartiklar.

Röda Korsets Damkomité har äfven sökt att genom utställning af sjukvårds- och förbandsartiklar väcka intresse hos allmänheten för sin verksamhet. En sådan utställning var senast anordnad förra året vid den bazar, som under H. K. H. kronprinsessans beskydd afhölls af Svenska kvinnoföreningen för fosterlandets försvar samt af Kvinnoförbundet för Sveriges sjöförsvar.

Vi se alltså, att den Svenska Röda Kors-föreningens Damkomité för närvarande är i full verksamhet, att dess sträfvan är att intressera kvinnorna i hela landet för sin sak. Häruti måste man erkänna, att den lyckats väl, isynnerhet om man betänker, att ej mer än tvenne år förflutit sedan Damkomitén omorganiserades. Antalet medlemmar uti hela landet uppgår nu till 2,094 och de disponibla penningarna till 9,161:31.

* * *

Det gäller emellertid att fortsätta vidare på den väg, man nu slagit in på, att göra ännu mer landvinningar bland landets kvinnor, att vidmakthålla intresset, där det redan väckts och att väcka det, där det ej ännu finnes eller där det slumrar. Mätte den svenska kvinnan lyssna till maningen som hon fått, mätte hon förstå att här är ett fält, där hon kan verka till välsignelse, till gagn för sitt fädernesland om krigstider skulle randas äfven för oss. Må hon förstå visheten uti den politik, som är förutseende och dåraktighet af att först, då fienden står utanför våra portar, börja rusta sig att möta krigets faror.

Mätte hon inse, att det helt enkelt är hennes plikt som medborgarinna att, i den mån hon kan, bidra till framgången af det arbete, hvartill Centralkomitén uti Stockholm påkallat hennes hjälp.

Tänker vi saken ur vår egen, rent personliga synpunkt, så låt oss ihågkomma, att uraktlåtenhet att handla eller ett slappt intresse för sakens framgång kan vålla oss oersättliga, smärtsamma förluster af älskade anhöriga, förluster som kanske kunnat undvikas, om hjälp funnits att tillgå.

Låt oss därför genomträngas af den barnbärtighetens och människokärlekens ädla idé, som Röda Korset bär på sin fana, låt den besjåla oss, låt våra hjärtan eldas af kärlek till vårt fosterland. Då skall det gå en ädel entusiasmens våg genom hela vårt land, som kommer oss att med glädje, ja, hänförelse söka utföra det arbete, hvartill vi uppfodrats af Röda Korsets Damkomité. Vi kunna vara förvissade om, att det då ej skall dröja årtionden innan vi stå väl rustade för alla eventualiteter. Ett i så hänseende eldande, sporrande exempel lämnar oss Japan.

1886 anslöt sig Japan till Genève-konventionen; 1888 räknade det Japanska Röda Korset 2,000 medlemmar, i närvarande stund 800,000. Som man ser, en exempellös tillväxt. Den kejsarliga familjen visar särskildt intresse för föreningen; sålunda är en kejsarlig prins hederspresident för den och en af prinsessorna är president för Damkomitén. Centralstyrelsen är förlagd till Tokio; i spetsen för filialerna stå guvernörerna, hvilkas inflytande på så sätt komma föreningarna till godo.

I Tokio äger Japanska Röda Korset ett större sjukhus (250 bäddar), där militärläkare, sjuksköterskor och manliga sjukvårdare utbildas; i krigstid är det ett reservsjukhus.

En förening af frivilliga sjuksköterskor är bildad på initiativ af högt stående personer; härmed har man brutit udden af den i landet härrskande fördomen mot att kvinnor användas i sjukvårdens tjänst.

Den stora allmänhetens intresse för Röda Korset och dess idé söker man vidmakthålla genom att årligen hålla allmänna offentliga möten, till hvilka medlemmar från hela kejsarriket infinna sig. Dessa möten, som vanligen hållas i Tokio, bevistas sällan af mindre än 200,000 medlemmar; vid dessa hållas af läkare föredrag som illutreras af skioptikonbilder, alla afsedda att belysa arten af Röda Korsets verksamhet.

Öfverste Nicholas Senn, ur hvars uppsatts i »Journal of the Associations of Military Surgeons» ofvanstående uppgifter till största delen äro hämtade, säger, att Röda Korset hopat så talrika förråd att det förvånade honom och att han är viss om, att Japan

var väl beredt för kriget. Massan af sjukhusartiklar och förbandsartiklar var enorm, enligt samma författares uppgifter.

Efter en eller två dagar kan det japanska Röda Korset utan minsta olägenhet utrusta ett skepp eller ett järnvägståg med sjukvårdsmaterial och afsända det till krigsskådeplatsen. Läkare och sköterskor stå färdiga att på order inställa sig till tjänstgöring och sjukvårdsmaterialet är ordnad så, att det inom kortast möjliga tid kan hopsamlas och afsändas till krigsskådeplatsen. Röda Korsets läkare samt den manliga och kvinliga sjukvårdspersonalen stå under militär disciplin. Genom ett vist förutseende stod alltså Japan färdigrustadt äfven i detta afseende då kriget i år utbröt.

Krigets låga är tänd i fjärran Östern. Om under lågan uppstår en världsbrand, veta vi ej ännu. Den närvarande stunden är dock ej utan sitt stora allvar, den manar oss tvärtom till eftertanke och till att i tid ordna oss så, att vi kunna möta alla eventualiteter.

Då styrelsen för Röda Korsets Damkomité för ett par år sedan uppmanade landets öfriga kvinnor att med dem deltaga uti anskaffande af sjukvårds- och förbandsartiklar, var det, emedan man ansåg att mycket härutinnan fattades och att omtanken för fäderneslandet fordrade, att man genast skred till handling.

Varm kärlek till fäderneslandet och till Röda Korsets idé besjälade därvidlag Centralkomiténs medlemmar, som ej tvekade att frivilligt pålägga sig en större arbetsbörda och att offra ännu mer af tid och krafter än hvad de redan gjort för att sätta oss i stånd att mildra krigets oundvikliga faror för oss själfva, för vän eller fiende.

Låt oss löna dessa ädla kvinnor på det enda sätt de vilja och kunna lönas på, nämligen genom att ej stå tillbaka för dem i kärlek till fäderneslandet, i handlingskraftig omtanke för det sammans välfärd och genom att i handling visa att vi hylla de idéer, de gladt offrat många års arbete för, och hvilka Röda Korset bär på sin fana, nämligen *barmhärtighetens* och *människokärlekens*.

Doktor *Ellen Sandelin*.

Ögonblicksbilder från Düsseldorf.

September 1904.

Färgprakt, blommor i alla schatteringar, alla nyanser, blommor i grupper, blommor i rabatter, afskurna blommor, blommor i drifhus, i bänkar, i glas; blommor som sticka upp sina kalkar ur ljumma bassiner, där värmen är tropisk, blommor, blad och buskar på sammetslena, saftiga, härligt grönskande gräsmattor, hvart än ögat ser — det är totalintrycket af Düsseldorfs trädgårdsutställning.

För den i trädgårdskonstens mysterier invigde, hvilken njutning måste ej allt detta erbjuda, som konst och natur i samband förmått frambringa af märkvärdiga arter! För den oinvigde återstår blott att stillatigande beundra.

I den väldiga rosengården — till sina dimensioner större än rosutställningen i St Louis — tog *Kaiserin Augusta Victoria* onekligen priset. Den var blekgul till färgen och med en doft så mild och dock så genomträngande, att man ej undrar öfver det stolta namn hon bär. I storlek och yppighet täflade med denna högstammiga gula ros den skära *Caroline Testout*, hänförande till färgen, fastän utan någon egentlig doft; den var som en vacker kvinna utan tjusning, utan detta något som är mer än skönhet. Då föredrog jag obetingadt den djupröda *Jean Liabaud*, som var både vacker till färgen och med en utsökt doft. Tyvärr fick jag ej se den storartade utställningen dagen därpå af 1000 olika sorters afskurna rosor: rosor i glas, där hela den långa stjälken lyser igenom, och där man blott har att njuta af doften utan att tänka på allt arbete, som blifvit nedlagdt på att ympa in rosen, blommornas drottning, på vildrosens stam.

Men fastän rosorna med rätta togo hufvudparten af besökarens intresse i anspråk, funnos dock alla andra blommor, som smycka våra trädgårdar, äfven fulltaligt representerade. En särskild afdelning var förbehållen syrenerna, och en annan Tysklands mest använda blomma, den dekorativa pelargonien. I alla färger och storlekar återfanns den, bredande ut sin mångfald af blommor, mest tegelröda, blodröda och skära, och för min inre syn ser jag dem glöda på de hvita husen, sticka fram i murar, öfver portar, under fönster, öfverallt gifvande lif och färg åt husets hvitrappade yta och förläna dessa tyska hem dess särskilda prägel. Jag ser

dem i stora grupper i jätte-rabatter, jätte-blomkorgar framför millionärernas palats i Hamburgs förnäma, afskilda villakvarter, där de rika bankirernas hem likna drömslott, inbäddade i den härligaste grönska, med gräsmattor så saftiga som mossan i Schwarzwalds skogar och med blommor, som klättra upp öfverallt på terrasser och balustrader. Öfverallt dessa pelargonier på den lina gräsmattan, framför det mestadels hvita palatset med de likt jättespeglar blänkande fönsterrutorna. A propos fönsterrutor, så återkommer jag till Düsseldorf. Äfven här äro fönstren jämte blommorna husets vackraste prydnad; öfverallt glänsa de likt våra vackraste spegelglas, och jag har t. o. m. sett slipade glasfönster, för att ej tala om de brokiga, som särskildt här i glasmåleriets hemland öfverallt återfinnas.

Men låtom oss återvända till blommorna och pelargonien. Här i sitt orangeri gör den sig likvisst ej så gällande som i det praktiska lifvet. Den är en modern blomma som vill ut, göra nytta och sprida glädje — färgglädje för lifvets mulna som för dess solskensdagar.

Och så lämna vi det moderna lifvet och förflytta oss till tropikernas värld. Där finnes en särskild paviljong för *Victoria Regina*, som med sina jätteblad, så stora att ett barn godt kan sitta därpå, och sina skära blommor på höga stänglar tala om en annan världsdel. Uti stora glaskupor simma japanska guldfiskar med viftande slöjstjärtar, t. o. m. fiskarna i Japan äro ultramoderna och ha i många år burit dessa voile-volanger och slöjor som nu äro på högsta modet.

Så var där en liten fisk, *gambresia*, stor som en fluga, och som enligt öfverskriften skulle föda lefvande ungar, en kinesisk kometsvans, o. s. v.

Men värmen därinne bland alla dessa märkvärdigheter är tropisk, och jag måste ut. Därute ljuder musik; så snart det ena kapellet slutar börjar det andra. Framför mig den väldiga Rhenbryggan, spännande sina hvalf öfver den urgamla floden, som sett forntid och medeltid försvinna i industriens nutid. Huru många sådana jättebroar förena ej Rehns båda stränder: vid Düsseldorf, vid Bonn, Coblenz och flera vid Mainz!

För öfrigt, hvilken förtjusande stad är icke Düsseldorf i all sin förnäma stillhet med sina storartade anläggningar! Förtjusande parker med spelande vattenkonster afdela staden; i dammarna simma svarta svanor med röda näbbar — öfver det hela

drömmande ro. Gatorna äro ej raka utan i allehanda trub- och snedvinklar, som aldrig verka tröttande, utan blott smeka ögat och visa ständigt nya perspektiv. Här är förbjudet att uppföra de moderna *monster*-husen, dessa ohyggliga storstadskaserner, som döda all hemkänsla, allt estetiskt sinne och bidra att uppfostra människan till något »taillé en masse», där individualitetens skära slöja sönderrifves af den mest krassa materialism. Sådana moderna hus vid ändlösa raka gator, utan träd, utan spår till himmel, äro likt andliga grafvar; i dem kunna hemmets blommor ej sprida glans och doft.

Hvad som också frapperar i denna stad är, att man ser så litet folk på gatorna, då man betänker, att Düsseldorf likväl är en stad på 240,000 inneånare. Man ser människorna mest genom sina verk, och man hör dem äfven, då man går på dessa tysta, asfaltbelagda gator. Klara röster, höga fiol- och dunkla violoncelltoner ljuda genom de öppna fönstren, och man förstår att Düsseldorf äfven är en musikens stad och att man är midt i de sköna konsternas förlofvade land.

C. F—d.

— * —

Sägner.

III.

Sagan om lommen.

Där finns en sägen om att lommen inte skapades på samma gång som andra fåglar och den sägen lyder just så här:

Sankte Per såg en gång däruppe i himmelriket hur vår Herre satt och såg lysande glad ut och så frågade han: »Herre, hvad tänker du på?»

Och den Högste svarade: »Jag tänker på att det just vore roligt, att se alla mina vattenfåglar samlade på en plats».

»Det skulle jag vilja vara med om», tyckte Per, och vår Herre såde strax, att det nöjet unnade han honom gärna.

Så vinkade Gud med sin mäktiga hand och sel ett stort, blått haf böljade plötsligt framför dem. Och luft, vatten, stränder vimlade af fåglar, idel fåglar af allehanda slag.

Där funnos näbbar som sylar och näbbar som skedar, där funnos halsar, som liknade nakna ormar och halsar, smyckade med toffsar. Där funnos vingar, som sköto mot målet med pilens fart och vingar, som så sakta summo i luften, att själfva flykten påminde om hvila. Där funnos fjäderskrudar i alla färgskalans toner.

Det var i sanning ett skönt skådespel! Där kommo vadarefåglarna i stolta rader och främst bland dem syntes de karmosinröda flamingos, hvilka, då de flögo, bildade liksom en eldlinie i luften. Och hur majestätiska vandrade ej pelikanerna med sina jättenäbbar, sina strupsäckar och hvita, lätt rosenskiptande vingar! Men härligast af alla voro dock svanorna, både de hvita och svarta, där de summo med vingarna höjda som segel. Ett lustigt sällskap voro också dessa snattrande och kacklande ankor och gäss och något näpnare kunde man inte tänka sig än alla de gula eller mörkfläckiga dunungarna, som följde dem i släptåg.

Det var en oräknelig skara af både stora och små och hvar och en visade sig från sin bästa sida. Där kom doppingen simmande så fort och lätt med alla ungarna på ryggen. Där visade ejdern hur han kunde fodra boet och skydda äggen med sitt präktiga dun. Där visade skrakar och andra dykare hur länge de kunde dväljas under vattenytan och hvilka skickliga fiskfångare de voro. Äfven stormsvalorna, dessa luftens oroliga barn, som älska böljan mera än heden, syntes i täta svärmar öfver hafsbrynet. Och öfver allt kackel och pip, allt snatter och skrån hördes de sångröstade svanernas toner, klara som klockor.

Och då Sankte Per såg all denna lefvande prakt och förnam lofsångens ljusa klang, bad han i sin fåvitsko, att han, människan, skulle få skapa en fågel på sitt vis.

»Det tror jag du gärna kan låta bli», sade den Evige, men Per var envis och bad att få forma ut sin skapartanke så godt han förstod. Och så sade Gud: »Försök då».

För en vink af Guds mäktiga hand steg så upp en dimma, i hvars hvita töcken alla fåglarna svunno hän. Och när dimman vek, låg hafvet tomt och blått, men hela stranden var full med lera. Och vår Herre blåste på leran och se, den rodnade och blef här och hvar liksom strimmad af blod. »Skapa nu», sade han.

Sankte Per tog af leran och började klabba ihop en fågel, men hur han nu tänkte och måttade, så fick han inte klart för

sig hur han skulle göra fötterna, så att de passade ihop med det hela. »Det får vara», sade han vresigt för sig själf, »han behöfver inte kunna gå, den fulingen!»

Vingarna voro nu håller inte som de skulle vara, de voro bestämdt för små och inte lönade det väl stort att göra om dem. »Det får vara», upprepade han så ännu vresigare, »han behöfver inte kunna flyga så bra, den fulingen!»

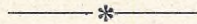
Ja, Sankte Pers fågel var en fuling, det är visst och sant, men Guds kraft fanns i leran, och därför vardt han lefvande.

Sankte Per var dock lika missnöjd med sitt verk och kastade förtretad den flaxande fågeln i hafvet, önskande att han måtte gå till botten.

Men han sam så lätt som en kork på det klara vattnet och som vår Herre tyckte synd om stackaren, gjorde han ett par fötter och kastade dem efter honom, där han låg och flöt. Och fötterna träffade honom i stjärten, där de blefvo sittande.

Och Sankte Per tackade i all ödmjukhet Gud därför att han täcktes hjälpa upp hans fuskverk. Men aldrig mer föll det honom in att vilja skapa fåglar.

Anna Knutson.

Barnmorskornas utbildning.

Under det att på nästan alla arbetsområden fordran på högre kunskaper gör sig gällande, står barnmorskeutbildningen i det stora hela kvar på den ståndpunkt, den intog för 50 ja 100 år sedan. Inträdesfordringarna äro ännu sådana de bestämdes år 1777.

Den dag synes dock randas, då en förändring till det bättre skall äga rum. Svåriligen låter det väl tänka sig att ej, då barnmorskeutbildningsanstalten i Stockholm inflyttar i sin nya lokal, där utrymmesskäl ej längre ställa sig hindrande i vägen för förändringars och förbättringars vidtagande, frågan om nya fordringar för inträde samt nya lärokurser på allvar upptagas i de utbildningsanstalter för barnmorskor, som finnas i Stockholm, Göteborg och Lund.

Vid barnmorskeföreningarnas möten talas regelbundet år för år om önskvärdheten af ett dylikt höjande af inträdesfordringarna och kurserna. Ett föredrag af denna art, hållet vid Örebro läns

barnmorskeförenings årsmöte denna sommar, synes oss vara af den betydelse, att det förtjänar uppmärksammas. Föredraget hölls af doktor N. A. Nilsson och framställde till besvarande frågan: »Bör barnmorskeväsendet liksom fältskärsyrket afskaffas eller bör det allt fortfarande finnas till som social institution?»

Ur föredraget anföra vi följande:

»Man kan tänka sig att den tid kunde komma, då barnmorskorna skulle bli ersatta af läkare — manliga eller kvinnliga — med eller utan hjälp af sjuksköterskor såsom förhållandet är på åtskilliga platser i Amerika. Den tiden är här i Sverige dock mycket aflägsen, då sådant skulle kunna blifva möjligt. Mödrarna och de nyfödda barnen äro helt säkert bättre tjänta med att vårdas af en för detta ändamål särskildt utbildad barnmorska än af en läkare och sjuksköterska. Läkaren har sällan tid att öfvervara hela förlossningsförloppet och sjuksköterskan har i regel icke begrepp om, när sjukliga eller allvarliga förhållanden hos den födande inträffa. De födande och barnen utsättas alltså för en hel mängd lidanden och faror, som förekommas, om en skolad barnmorska är närvarande vid förlossningen. Barnmorskeväsendet bör alltså såsom social institution fortfa, men då också förbättras.»

»Barnmorskans kall är ytterst ansvarsfullt och maktpåliggande», säger doktor Nilsson. »Det kan medföra ofantligt mycket större risk för hälsa och lif än någonsin t. ex. tandläkareyrket eller utöfvandet af massage och gymnastik o. d.» Nödvändigt är därför att höja såväl inträdesfordringen som kursen. »Kunna då icke barnmorskorna behöfva icke blott högre allmänbildning, utan äfven kunskaper i anatomi, fysiologi, patologi, bakteriologi, medicin och terapi i vissa delar, minst lika mycket inom sitt område som tandläkaren och massören inom sitt?»

I Sverige födas årligen 134,00 barn och skulle enligt doktor N. behöfvas 1,506—2,600 barnmorskor. Detta antal, grundadt på den beräkning, att hvarje kommun skulle vara skyldig anställa en barnmorska för hvarje 50-de till 100-de barn, som årligen föddes. Angående aflönning säger doktor Nilsson. »Efter nuvarande förhållanden i denna ort bör en barnmorska aflönas med minst 10 kr. för hvarje förlossning hon haft under sin vård. Kommunen skulle vara skyldig erlægga arvodet, när omständigheterna det föranledde. Har hon 50 till 100 förlossningar årligen, bör hon då kunna få en inkomst af minst 500 till 1,000 kr. — den minsta tänkbara inkomst för att hon skall kunna hålla sig

uppe i enlighet med den nutida förlossningsvetenskapens fordringar. Tjänstetiden bör beräknas till 25—30 år och pensionsrätt inträda vid 55 år. Pensionskassan bör vara tillgänglig för alla utexaminerade barnmorskor, oberoende af om de äro anställda i statens eller kommunens tjänst eller endast fritt praktiserande.»

Hvad inträdesfordringarna beträffa, anser doktor N. dem böra i vissa ämnen motsvara afgangsbetyg från högre flickskola eller de blifvande 6-klassiga samskolorna. Att förstå och läsa ett af de moderna lefvande språken hör ock till fordringarna. Lärokursen vid barnmorskeinstitutionerna skulle omfatta 2, 3 eller 4 år. Såsom läroämnen nämnas födelseorganens anatomi, embryologi, de vanligaste smittosamma sjukdomarna, både de puerperala och de veneriska, m. m. Vidare genomgås kurser i hafvandeskapets dietetik, och om dibarns vård och skötsel samt deras allmännaste sjukdomar jämte behandling. »Dessutom bör naturligtvis såsom *hufvudsak* den normala förlossningsläran inhämtas.» »Barnmorskan bör,» säges i föredraget, »äga nödig kännedom om förlossningens patologiska förhållanden, så att hon förstår att i tid kalla läkare, som då med henne skall dela ansvaret för den vidare utgången. Jag hyser nämligen den meningen, att barnmorskans uppgift är att på egen hand med sakkännedom följa och sköta alla *normala* förlossningar, men att det är hennes plikt att tillkalla läkare, då gränsen till det icke normala — det patologiska tillståndet — öfverskridits. Hon bör visst icke själf ensam söka reda sig med patologiska förhållanden, tills 'fara för fostrets eller kvinnans lif' har inträdt. Läkarens plikt är att taga vid, så snart ett sjukligt tillstånd uppkommit, äfven om icke direkt fara för lifvet förefinnes».

»Barnmorskan har alltså en viktig uppgift att fylla i samhället. På hennes duglighet och framsynthet bero i hög grad alla svenska mödrars och barns väl och ve. Hon skall äfven, synes det mig, lära mödrarna ett rätt lefnadssätt före, under och efter förlossningsperioden samt en rätt vård af dibarnen. Hon har sålunda en stor social mission att fylla».

Dagny har upprepade gånger tagit till orda för ett höjande af barnmorskeyrket, och är det glädjande att finna huru uppfattningen om förändringens nödvändighet allt mera sprider sig.

Doktor Nilssons klara, varmhjärtade föredrag med dess starka fordran på barnmorskeyrkets utveckling synes oss, äfven om män

inför en eller annan detalj af förslaget ställer sig tveksam, i dess helhet vara ett ord i sinom tid, värdt att med tacksamhet hälsas af Sveriges mödrar.

Föreningsmeddelande.

Stipendieinstitutionen. Till Elfsborgs läns insats i Allmänna Stipendiefonden har en person, som önskar vara onämnd, öfverlämnat en gåfva af Ett tusen (1,000) kr.

Från skilda håll.

Den finska kvinnans politiska rösträtt.

Vi ha fått oss tillsänt följande meddelande från Helsingfors, dateradt den 5 okt.

»Senaste måndag hade till kvinnoaksförbundet Unionens möteslokal samlats en ovanligt talrik skara kvinnor ur olika samhällsklasser. Annonser om mötet hade nämligen som diskussionsämne upptagit: 'politisk rösträtt åt kvinnan'. Det var ju själfallet, att denna fråga skulle väcka intresse i vida kretsar. Sedan några smärre ärenden undanstökats, höll red. A. Furuholm ett sakrikt och med spändt intresse åhörddt föredrag, däri hon redogjorde för rösträttsfrågans ståndpunkt i olika länder samt för uppkomsten af Världsförbundet för kvinnans politiska rösträtt. Talarinnan framhöll särskildt, huru det för alla länders kvinnor borde vara en helig plikt att visa, att de själfva fullt och klart inse sin rätt i denna sak.

»Från ett antal intresserade medborgarinnor hade till förbundet inlämnats en skrifvelse, innehållande ett förslag att Unionen gemensamt med Finsk Kvinnoförening skulle anordna ett stort rösträttsmöte. Detta förslag omfattades af de närvarande med stor entusiasm och i en blifvande komité utsågos 5 medlemmar af förbundet Unionen».

Om det allmänna intresse, hvarmed kvinnornas rösträttsfråga omfattas i Finland, vittnar ett uttalande i tidningen Helsingforsposten för den 6 okt. Uppsatsen lyder som följer:

»Det är fullt i sin ordning och förtjänt af allvarlig uppmärksamhet, att kvinnan i vårt land framträder med allt bestämdare anspråk på delaktighet i arbetet på den politiska vädjobanan med däraf härflytande ansvar. Att frågan om politisk rösträtt för kvinnan nu åter upptagits af dem densamma närmast angår, d. v. s. kvinnorna själfva, och att vi inom kort ha att härstädes emotse ett allmänt möte för sakens dryftande, utgör

enligt vårt förmenande ett glädjande bevis på lifskraften hos förenämnda sträfvande, som med hvarje dag som går utan att frågan finner en tillfredsställande lösning, skall tillkämpa sig nya och allt starkare sympatier.

»En lämpligare tidpunkt för framställandet af detta kraf på politiskt medborgerskap än den nuvarande skulle för öfrigt icke gifvas. Mer än någonsin tillföre har den upplysta opinionen i vårt land under de gångna tunga åren lärt sig att sätta värde på det hängifna, uppoffrande, intelligenta arbete utan all tanke på egen möda, som nu utförts af fosterländskt tänkande kvinnor, ingen nämnd och ingen glömd. Deras varma, ofta ordlösa, men verksamma insats i det nationella själfbevarelsearbetet synes oss därför kräfva den enda belöning, som vore samhället fullt värdig, erkännandet af kvinnas moraliska rätt att som medborgarinna deltaga i gestaltningen af vårt lands öden.

»Frågan är ju ingalunda ny, ej ens för ständerna. Redan år 1897 inlämnades i borgarståndet af hrr Aug. Herckman, K. Killinen m. fl. en petition om politisk rösträtt å kvinnan. Petitionärerna framhöll, att kvinnan hos oss redan för länge sedan trädt fram från sin åsidosatta ställning och höjt sig upp till mannens arbetskamrat. Vi finna henne som föreståndare för statsskolor, seminarier och handelshus, som lärare, ordförande i skolråd, tidningsredaktör, posttjänsteman, läkare, vefenskapsidkare o. s. v. Rättvisan fordrar, att vi icke utan skäl förneka henne rätt att liksom mannen medverka vid lagstiftningen. Då den politiska rösträtten utsträcker till allt vidare samhällslager, kan icke hälften af befolkningen, den kvinnliga delen, lämnas fullkomligt utanför.

»Skälen voro som synes vägande, men lagutskottet »hann ej» behandla petitionen.

»För vår del hoppas vi med tillförsikt, att det vid instundande landtdag skall finnas representanter nog klarsynta att återupptaga den på så tillfällig grund ad acta lagda petitionen.

»Under afvaktan härpå innesluta vi det af kvinnorna påtänkta allmänna rösträttsmötet i alla intresserades åtanke, tillönskande initiativtagarne all möjlig framgång i deras beaktansvärda sträfvande».

*

Stipendier åt kvinnor. Fröken Elisa Chrystie i Moss, Norge, har vid sin död donerat 100,000 kr., af hvilka räntan skall utdelas som stipendier åt kvinnor, som ägna sig åt praktiska yrken.

—*—

Nya Hushållsskolan

(för bildade flickor). Grundad 1881.

Föreståndarinna: Fröken H. Cronius.

Nya Hushållsskolans Matsalar

Vestra Trädgårdsgatan 19.

OBS.! Särskild matsal för fruntimmer.

STUDENTER, äfven kvinnliga, som önska inträde på apotekarebanan, erhålla anvisningar till elevplatser, om de hänvända sig till Pharmaceutiska fören. platsbyrå, Sthlm.

G. 10140.

Hygieniska Skodon tillverkas för Herrar, Damer och Barn.

OBS.! Prisbelönta af Dräkt-Reformföreningen.

Skodon tillverkas äfven efter modern fason.

☛ Allt arbete utföres noggrannt och af bästa material. ☛

Reparationer verkställas väl och på bestämd utlofvad tid.

P. GUST. PETTERSSON,

52 DROTTNINGATAN 52.

Å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Stockholm, 54 Drottninggatan,

finnas anmälda kvinnliga arbetssökande såsom: lektionsgivare i olika ämnen svenska och utländska lärarinnor för hem och skolor, kontors- och skrifbiträden, bonner, husföreståndarinnor, sällskap och biträden i hem, föreläserskor, gymnaster m. fl.

Å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå 54 Drottninggatan mottagas anmälningar till inträde i Förbundets

Sjukkassa.

Äfven personer, som icke äro medlemmar af Förbundet, kunna blifva delegare i densamma.

Sjuksköterskor

med goda betyg öfver genomgångna lärokurser och utöfvad praktisk verksamhet finnas anmälda å Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå, 25 Tunnelgatan. — Allm. Tel. 82 11. Riks Tel. 6898

Anmälan.

Dagny utkommer **1904** med 20 häften, utgörande minst 28 tryckark.

Priset för hel årgång:

För medlemmar af *Fredrika-Bremer-Förbundet* ... kr. 3,50.

För icke medlemmar af *Fredrika-Bremer-Förbundet* » 5,00.

Förbundsmedlemmar prenumerera å *Fredrika-Bremer-Förbundet*s byrå, 54 Drottninggatan, personligen eller medelst postanvisning. Icke förbundsmedlemmar kunna prenumerera dels vid alla postanstalter i riket, dels på förbundsbyrån, dels äfven hos hrr bokhandlare.

Lösnummer kunna erhållas å *Fredrika-Bremer-Förbundet*s byrå till ett pris af 30 öre för enkelhäfte.

Vademecum

var bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Paris 1902 det enda som erhöll högsta utmärkelse, Guldmedalj, och detta i sin egenskap af »antiseptiskt munvatten» (antiseptique dentifrice).

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M:t Konungens hofleverantör
Stockholm.

Annonser för DAGNY

upptagas af

fröken Ingeborg Bergström, 31 Östermalmsgatan 31.

Adresser:

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstelefon 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

*Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå:
Tunnelgatan 25.*

Rikstelef. 68 98.

A. T. 82 11.